

LUDILO

Između sjena crni
me konji jure,
pakleno im odzvanja kas.
Košmar su oni moj,
horda što juri u san.
Oči moje griva postaju,
anđeli umiru zgaženi
pod jarošću bijesa.
Snovi moji stvarnosti će postati,
krv će propjevati
i urlati meso
željno oslobođenja.
Jutra nema,
ni počinka nema,
jarosna krda mahnitih konja,
topota ubilačkog
iz očiju izvira mojih.

DUŠEBRIŽNICI

Dušebrižnici mrcvare naše snove,
zgnječene tajne i molitve
po kutevima njihovih bijelih,
čistih i prokleta praznih soba.
Oni traže da priznamo, hoće
iščupati sve što nam je ostalo
sakriveno negdje duboko
u izdanim našim dušama.
Želeći nas prilagoditi društvu
i zatrti bunt u začetku,
spriječiti nas da imamo vlastite ideje,
oni bude čudovišta,
otvaraju put nezadrživoj bujici ludila
iskopavši svu čovječnost koju smo imali
još nekad,
u posljednjim ostacima.

BITI SRETAN

Biti sretan...

Pružiti blijede ruke
prema praznom suncu.

Biti sretan...

Gledati s prozora koji
miluje prašnjav vjetar
na sive ulice.

Biti sretan...

U ovom svijetu očaja,
u ovom svijetu bez smisla.

Biti sretan...

Znajući da negdje
pokraj tebe umiru
gladni ljudi u prljavim
podrumima hladnoće.

Biti sretan...

A živjeti sa saznanjem da toliki starci
usamljeni lude u prljavom sobičku,
da su kanalizacije kojima
plove leševi nepoznatih
i naša budućnost.

Biti sretan...

Kako biti sretan?

MEDU NAMA

Daljine su neke, sumorne i teške
između ljudi.

Uz nas...

Nepovjerenja i tuge;
na ulicama
siva jednoličnost.

U nama...

Snovi postaju prazni,
noći mračnije
i puste u košmarima.

Ruši se nešto
i ostaje praznina...
...među nama.

PUT BEZ KRAJA

Spremi se da pođeš.

Grob te čeka ždrijela otvorenog,
grob i crvi što žive
od smrti...

Zemlja čeka na tebe,
želi tvoje tijelo i dušu
da zatvori u mrak
i vječnu tišinu.

Nema više straha,
nema tuge ni žaljenja,
u smrti sve je isto
i nemilosrdno.

Spremi se da utoneš u taman
san,
u košmar bez buđenja.

SVA GROBLJA

Nizovi spomenika ukočenih,
hladnih,
stotine križeva sivih u očaju,
tisuće kamenih riječi
u redovima ravnim, bezličnim.

Sva su groblja ista.

Tuđa očajanja što lebde
hladnim stazama.

Ukočeni bezmirisni čempresi,
prigušeni cvrkut nevidljivih ptica.

Tugaljivi plamen svijeća
i uvenulo cvijeće.

starice u crnom,
pogrbljeni grobari;
svinuti od tolikih ljesova
spuštenih u utrobu zemlje.

Na svim grobljima ista tuga,

ista pustoš i praznina.
Ista ispaćena lica,
ista smrt.

STAROST

Krhke kosti i bezube desni,
čudnovate mrlje na izgužvanom tijelu
što već osjeća u sebi buduće
crve koji noću
kroz kamene snove i košmare
pjevaju o truleži grobnica,
o plijesni što čudesne freske
stvara na vlazi crnih zidova.
Izbljijedjele oči
ne vide više ništa osim sjena,
zelene magle u jutrima
nestale su i zore
sviću u vječnom sivilu
uvelih krizantema na poljanama pustim.
Ruke i riječi,
sve tako lako umire,
molitve nestaju put olovnog neba
kao očajna želja za životom,
vrijeme ruši tijelo
i misao,
neumoljivo nagriža meso,
isisava dušu i san,
starost dolazi kao prokletstvo
opakih, tamnih bogova straha.

POSEBNO HLADNI VJETROVI

Dolazi vrijeme hladnih vjetrova.
Umiru dani gušeni sjenama zla nadolazećeg.
Okrutnosti i strahovi vladaju razumom i
ne znam ima li smisla više i bol.
Čujem krv kako pjeva
u opustjelim noćima
ovijeni samo tugaljivom tamom.
Neke tek naslućene pustinje prekrivaju snove,
polako gubi se bit postojanja
i razlozi za smrt.
Dolazi neko neobično doba,
vrijeme hladnih vjetrova umiranja.

LICE STRAHA

Paraliziran i užasnut
gledaš u oči koje zure
u tebe iz tame.
To nije san sa spasom
u buđenju,
ovo je istina, stvarnost
i strah.
Tvoj razum ne prihvaća užas,
odbacuje mogućnost umiranja
tako blisku u ovom trenutku.
Ne brini, sve ćeš shvatiti
u onom trenutku
kad kande ti se
zariju u utrobu.

OSUĐENIK

Hladan dah zidova
i slutnja prisustva nečijeg u tami.
Vlaga...
Miris smrti
i opojan zadah straha.
Ti si osuđenik
i ovo tvoja je posljednja
noć.
Sa jutrom dolazi kraj.
Moliš se, ne vjerujući u molitvu,
znajući da sada smrt
tvoj je Bog.
Ni suza nemaš,
samo patnja još u tebi živi
i želja da nikad jutro ne svane.
Jutro kojim počinje
tvoja vječna noć.

PAKAO ŽIVI U MENI

Sav otrov i prljavština
gomilaju se na truleži moje duše,
sve gadosti, zla i mržnje.
Mojim venama teče užas ubijstava
i nasilja,
osjećam negdje duboko
klijanje
nečeg neopisivog.
Imam potrebu da zadam bol,
da osakatim, ubijem,
izrazim sve mračne porive.
Ja znam sada
da pakao živi
u meni i da će
na kraju đavo
uzeti moju propalu
i prijavu dušu.

UBOJICA

Hladna magla noći oko njega,
oblizuje suhe usne,
ruke grozničavo drhte,
utroba se grči u strasti.
Steže britvu u ruci,
oči mu divlje sjaje...
Već osjeća kroz mrak
korake žrtve koji nadolaze.
On želi krv - krv je njegovo prokletstvo,
on živi za smrt,
smrt je smisao njegova života.
Sada uzdrhtao i napet čeka
zguren u mraku
da skoči na žrtvu,
da razreže kožu, raskomada meso,
omiriše krv...
On je ukleti odbačeni
smrtni sin pakla,
on je neutaživa žeđ za ubijanjem,
divlja zvijer u čovječjem obliku,
on je proklet i osuđen na propast -
on je ubojica.

VEČERNJI ZVONI

Vu jesensko večer gda spuščā se kmica,
a šume i bregi stiha čkomijo,
vu toplem gnezdi spi vsaka ftica
z cirkve na bregu zvoni zvonijo.

Spušča se megla, zapira se cvet,
zadnje črlene ciklame dišijo,
na počinek spravlva truden se svet,
a večernji zvoni milno zvonijo.

Pozabi se briga kaj čez den tišči,
sklapajo se roke, za mir se molijo.
Večernjača zvezda na nebu blišči,
dok zvoni Zdravo-Marijo zvonijo.

GDA ZRELO GROZDJE DIŠI

Gda se znad bregof zdignejo megle,
goričnomu branju vsak se veseli,
skupa se zijdejo kumi i pajdaši.
Od brega do brega, popevka zvoni.

Med trsjem se berači spominjajo i smejo,
dok se zrelo grozdje vu korpice trusi,
vu kleti na pečici pečenke čvrčijo,
a kumek na pleči puto z grozrdjem nosi.

Dojdi prijatel vu naše gorice,
vu jesen, gda zrelo grozdje diši,
kaj se pobrano vu bednjo družde,
a spod stare preše slatki mošt curi.

Tu si boš našel staroga pajdaša
kaj ga nesi videl od zdavnja več,
tu boš čul drago domačo popevko
i nigdar pozableno kajkavsko reč

SVETKI VU STAREM KRAJU

Zimski se svetki pribilžavajo.
Naši zdalka na pot se spravljajo,
s cugi i auti doma dohađajo,
vu starem kraju svojem i dragemi shađajo.

Sneg poprhava, belijo se steze i poti.
Nad jognjom se praščec peče i vrti,
na okičenom boru kugle i lučice bliščijo,
štrukli i čurke z rohlof lepo dišijo.

Prva Novoletna noč se ščekuje.
Zvonijo popevke, poca se, zvon se čuje,
rodbina si čestita, kušuje, kupice spijajo
za dugo življenje k Mladomu letu nazdravljajo.

Lepo je bilo doma svetke sprevoditi,
s togom se mora nazaj vu stranjski svet iti,
vu joči navirajo soze, vu grlu stišče i goti,
a sneg samo curi i smrznjeni dalki so poti.

POŠTAR

Prek pleči visi torba, biciklina rivle,
poštarska kapa na glavi mu stoji,
poznata je njemu skorom vsaka hiža.
Renderi si pisma kaj vu rokaj drži.

Čez oblok i vu kastlin pisma nameče,
z Večernjakom spred vrati zvoni.
Negdi nese žalost, a negdi i srečo,
gda pak dojdo penezi, vsak se veseli.

Poštar, poštar kaj nosiš peneze,
gda se vsaki mesec k nam navrneš ti,
makar penzija je dosti mala,
itak te želno ščekujemo mi.

SOZA

Vu falačeco joka jena je soza skrita
i samo negda, kak biser na rosi zablisiče.
Čuvam jo kaj za njo nebi zeznal nišče,
pazim jo, kaj za njo nišče ne pita.

Samo gda je doga i teška noč besnena,
a mesec i zvezde skup z menom drugujo,
slike zdavnjega maja, kak žive se pričinja
i s tebom, pramalet s cvetjem prepletena.

Vu te čas vse je prešlo. Zorja se beli spred obloka,
čez obraz se od toge tople soze spuščajo,
samo se jena skrila vu falačeco joka.

Zato ju pazim i čuvam, kaj za njo ne znajo,
kaj mi jo zel ne bi nigdar nišče,
makar me negda zapeče i lefko tišče.

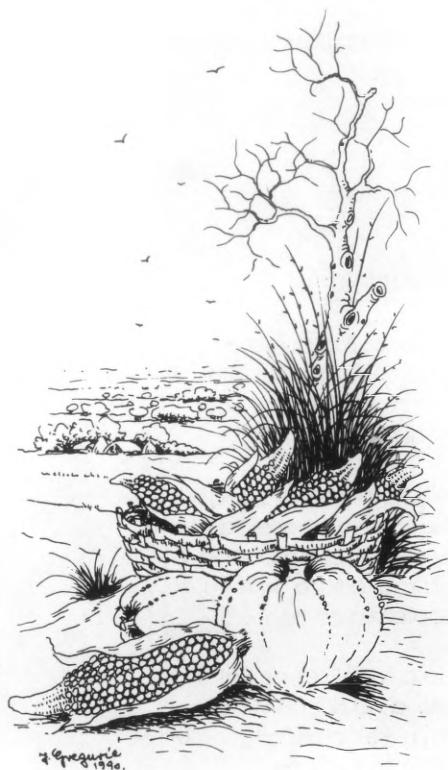
PODRAVCI

Vele nam da smo zahrđani, zvozljeni i škrti,
zažmeknjeni, zažnorani, vu se zaprti
i da bi se najrejši za dva dinara obesili.
Je, takvi smo kakvi smo.
Kakve so nas vetri i dežd̄i,
kakve so nas vrbanci, brehi i zimice,
pošljice, srabri i drugi betegi omesili.
Vele nam da smo malo kakti za koli pobegli.
Je, kej tuka moremo?!
Nas zdolci so, nas zgorci so, nas toče so, nas
mrazi so
zlegli vu megli.
Nas gromi so, i mrazi so nas smodili !
Dobro kej i takvi smo vrodili !

Ne, ne ! Neso nas miluvali ni mazili !
So čuda i čuda let
glave i misli naše gazili.

Smo jezero let na poceku kobile Evrope
v ordinarnom ešalonu saluterali.
Z svetlemi sabljami i žotemi šternami
duše krastave bljuvali,
pluća hitali, bubrege pljuvali
i gosto krv horvatsko smo scali.
Smo žiškali kak žižki,
smo bili ogriški,
smo cvrli se kak crvi
po zemlji trdači, zemlji pijani od krvi.

Kulikopot nam megla je telovska žitka našega
spila!
Kuliko pot nam toča je koruze, gorice potokla!
Kuliko pot nam bedrenica je, nam crleni je
veter

krave i svinje vu pekel odlekel!
Kuliko pot nam štaglji so zgoreli!
Kuliko pot nam prasica prasce je strgala.
Kuliko pot so se šklopci krvi naše napili!

Vele da smo zločesti kaj kuščari i besni kaj kače.

Na nas farbe rendajo crne.
Kakvi smo da smo, itak na mekote naše saki se rada zavrne.
Vele da smo žmutlješi i skopuši.
Pak ne bomo valjdar sakomu rasprli lesa na duši,
se svoje sakomu kazali
ni sakoji debeli goski rit mazali.

Gledimo sakomu kej bi mu vgodili,
sem vrnemo onak kak so si posodili.
Radi otpremo vrata i srce rastabarimo.
Punoga prestremo stola.
Na stol znesemo kej imamo.
Damo, damo od srca,
ne važemo, ne brojimo i ne merimo,
ali nigdar, nigdar ne zabimo
ono kej zamerimo!

TELE

Išel je Kokotec
na pljac z teletom.
Teličku vuspot je
zakartal i zapil.

Dok je na ranje
vlezel vu stanje,
Jagico je svojo
tak milno zrital
i malo po vratu
z piljakom zadrupil.

Pita Jagica
gde je šetrofljin,
gde je telica.

- Strela te boža
sfurila žarka !
Vrag z tebom mešal
vu peklu kašo !
Pak si zalokal
teličko našo !
Vrag za tebom
i pred tebom !
Sakomu rečem,
čkomela ne bom !

- Bog nas je kaznil,
Jagica draga !
Istino rečem,
ne bom ti lagal !
Crkla je telička
dok sem jo vagal !

SVI O MENI BRINU

Znate li, možd, ikoga igdje
tko ima tako blistavu sudbinu ?!
Svi izriču za me potpunu skrb
i svi o meni brinu, brinu.

Svi za me brinu, milog ti Boga !
Maze me ko kaplju rose na dlanu.
Ko zjenu oka tetoše me svoga.
A kad od muke suze mi teku,
i iz njih tople suzice kanu.

Oh, svi se o meni staraju jako
da s pravog ne skliznem puta.
Da imam uvijek pravilan pogled
i da mi duša ne zaluta.

Da uljudan budem, nimalo tašt,
da rublje samo mijenjati smijem,
a nikako misli, karakter ni - plašt.

U općoj brizi mnogo je toga -
malo je poduži spisak.
Ja nemam pravo na svoj tresak,
na slaganje samo, kimanje, pljesak
i nemam pravo na svoj vrisak,
jer ružan vrisak nije za tisak.
A ako ipak katkad proključa
i gnjev zakipi, istina čista,
čeka me ukor, čeka me - eto! -
ribanje mozga il' neki geto,
čeka me sudbina Isusa Krista,
izgon, raspeće i - crna lista.

Brigovođa se - zbilja - mnoge
legije slegle, sjatile, stisle.
Moje je - eto ! - rintati samo,
njihovo da brinu, paze i misle.
Regula sviju držat se valja,
pokorno slijedit učene glave.
A sve te glave same se jave
da kinje te, muče, gnjave i dave
dok svu ljepotu iz duše ne smlave
i dok ti nokti ne poplave !

KAKOV JE TO NAČIN?!

Kakov je to način - prosim prelepo?!
Nigdar vam nikej neje na moje.
Japa odredi gda se bo spalo
i gda se na jelo i delo poje.

Išel bi na Dravo, čerešnje zobal,
sproblljaval kak novi pukaljin puca.
A japa se je čvrsto zagrozil:
- Da si mi drva sa v sušo zvozil !
Pazi kej boš mi ornice vozil,
a na čerešnjo - da nesi ni probal !

Si mislim vu sebi: - Otpрто nejde !
Je dobro, od sada bom delal truca !

Bom ffruc zbetežal,
z dreva bom opal, roko si ffrgel.
Nekak bom gledel kej bi se skončal !
Bom petrijola dve litre popil,
ili se na Dravi ffruc budem ftopil !

Onda se vu meni se to slosne -
brzo me purenje, sdrıtost prejde.
Si mislim vu sebi: - Nek bu na njegvo !
Nek bo na njegvo kad drugač nejde !

V NOČI

V noči
tvoje telo
blešči, gori.

Vu crni kmici
beli leptir,
bela tišina
i - mir !

Vune se crne
tenje bele,
vu meni tvoje
roke gore.

V kmici se beliš,
vu meni čkomiš
kak splašeni ftič.

Vu kmici mene
z večera do dana
ti si na stolu
sveča
vužgana.

SMETLARI

Oni su pomeli svu tugu ulica,
i užurbane tragove mnogih prolaznika.
Oni su na opancima raznijeli
i radost, i suze mladih ljubavnika.

Oni su u prašini ostavili mladost,
i proljeća su svoja ulicama dali.
Oni su život i pokoju radost
pticama i suncu iznad grada krali.

Oni nemaju ništa osim sebe;
ni ime svoje ne čuju sred galame i buke.
Imaju metle od prolisalih breza,
i žuljave, suhe ispružene ruke...

OSUĐENIK

Jedan čovjek,
jedan stup na kraju grada,
o koji se vješaju oči prolaznika !
Jedna zvijezda na nebu,
jedna zvijezda u jezeru...
Jedan čovjek s glavom prema dolje !
Jedna zvijezda u ogledalu...
Pojedna zvijezda u svakom oku.
Jedan čovjek sa srcem kao planina,
baš je malen i običan čovjek...
Jedan čovjek (malen ili velik)
ima nemoćno spuštene ruke,
kojima bi zoru obgrlio,
da svane!
... Da pođe (jedan čovjek)
da ulovi sreću,
da navrati u dan života!
Jedan čovjek sam na kraju grada,
nema što da bira, osim vješala !
A tko će jutrima
gasiti zvijezde...

NA STANICI

Sinoć je na stanici
bio čovjek sa suzama u očima,
nepoznat, stran, tužan ko jesen.

Ne znam zašto sinoć
u stanicu
nisu stizali vlakovi,
i sam je čovjek
šetao po tračnicama,
sa žutim mjesecom u očima?
... Brojao je pragove
i čekao vlakove,
i sve je više bio sam.
Sam je čovjek pošao nekuda,
na štakama,
bez vozne karte...
Sam čovjek, s tugom u srcu!
Uzalud je čitao vozni red,
jer u njegovu stanicu
nisu dolazili vlakovi,
i ostao je šetati,
na raskršću...

UZ ŠUM DRAVE

... Davno bješe. Tek sjećanja plamte,
kad vjetrovi zašume od Drave !
Stare vrbe sreću tu godinama pamte -
mnoge prošle noći ni od sna, ni jave.

Brzo smo rasli.
Posvud davno već prosipamo sjeme !
I izdanci su mladi već pomalo sta'sli;
i nije li njihovo buduće vrijeme?!

Ljeta zборе ZBOGOM, kao tužna jeka,
iz vrbika i polja uz nemirnu vodu...
Iz davnina šumom sve tek vraća rijeka,
i uspomene dođu, da još dalje - odu !

PJESMA O PLAVOM

Plavo je od plavoga plavo,
i oči su Tvoje plave od dana.
A dan i nebo plavim boji,
pa su plave i noći, kao polja lana !

I tako si uvijek kao oblak plaha,

s večerima ranim kao kaplja rose.
I zvijezde plave u očima Tvojim
kao čežnju k meni Te nose.

I gledam tada plavo, jasno,
kad nebom zaiskre prve luči noći,
i dolaze s njima željeno, strasno,
i plave, plave Tvoje oči...

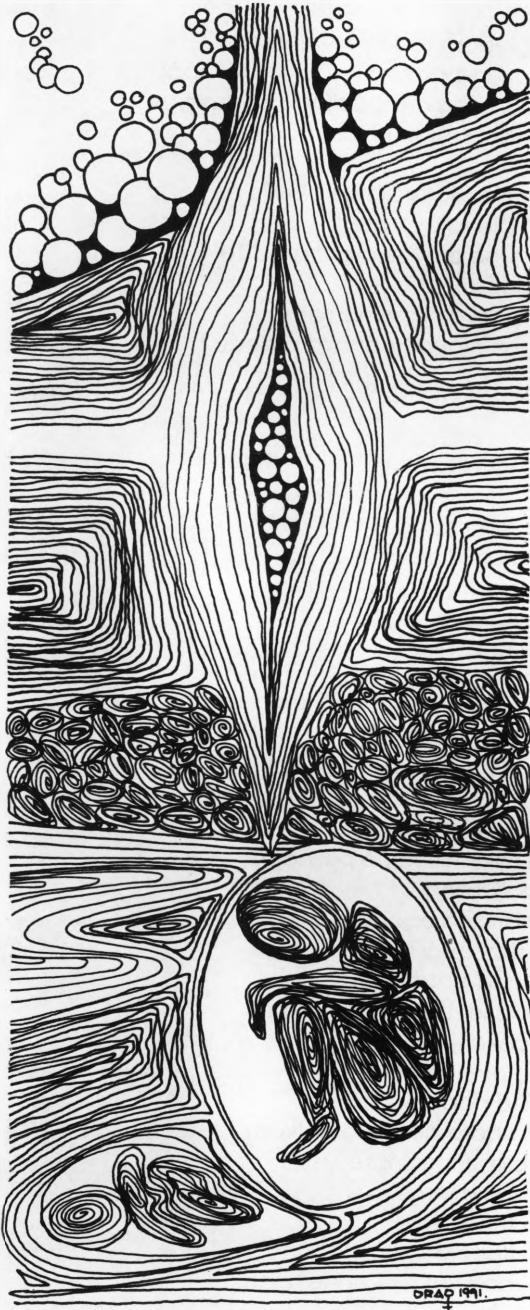
I od očiju Tvojih još plavlje
je plavo;
i sjene plave na put pred Te
slijeću,
pa tako nikad nisi sama,
jer si plava i jednaka cvijeću !

U PIVNICI

U sjeni dana,
koji ovdje počinje
i prestaje u dimu,
svaki svoju radost
ili tugu pije,
iz prevelikih krigli
za mnoge nejake ruke,
i krvave oči
od nedosanjanih želja !

Tu se svi znaju,
i nitko nikog ne poznaje,
zaljubljeni
u vlastiti egoizam,
istražujući duše
međusobno
u istim bezrazložnostima
čekanja...
U ovom nečem
što dan i nije bilo,
zaboravljeno povratkom
iste jučerašnjice,
stoji vrijeme,
i teče pivo,
i tlapnje
kao život svakodnevnice...

ORAO 1991.

OVO PREBIVANJE

Ovo prebivanje
naliči na usnu
koja uzlazno
ljubi neku žalost
iz pravca rađanja
iz staze zvuka
što sija ispod mraka
i ograde svanuća.

Ovo prebivanje
zanemareno od ljudi
a slavljeno smrću
trpi piće prolaznosti
isto piće koje je s nama
u tromom ogledalu.

Opijeni ovim prebivanjem
posuđujemo zemaljske stvari
s pogledom siromaha
i gledamo kako dolazi žeđ oka
s visinom svjetla.

Ovo prebivanje
polako nestaje
Pa kako se ponašati
izvan postelje
Kako slaviti
dan svog rođenja
koji traži doprinose života
u govoru bez KRAJA.

OVO PREBIVANJE SVOJU CIJENU DOKAZUJE.

SVE JE REČENO

Sve je rečeno
o lijepom i dobrom
u vertikalama.
Sve je rečeno
u zametku čovjeka
zajednički.
Sve je rečeno
za tajni put
tajno.

Sve je srodno svijećama
Prilagođeno rastezanju
i jednom mrtvom slovu:
Ž-e

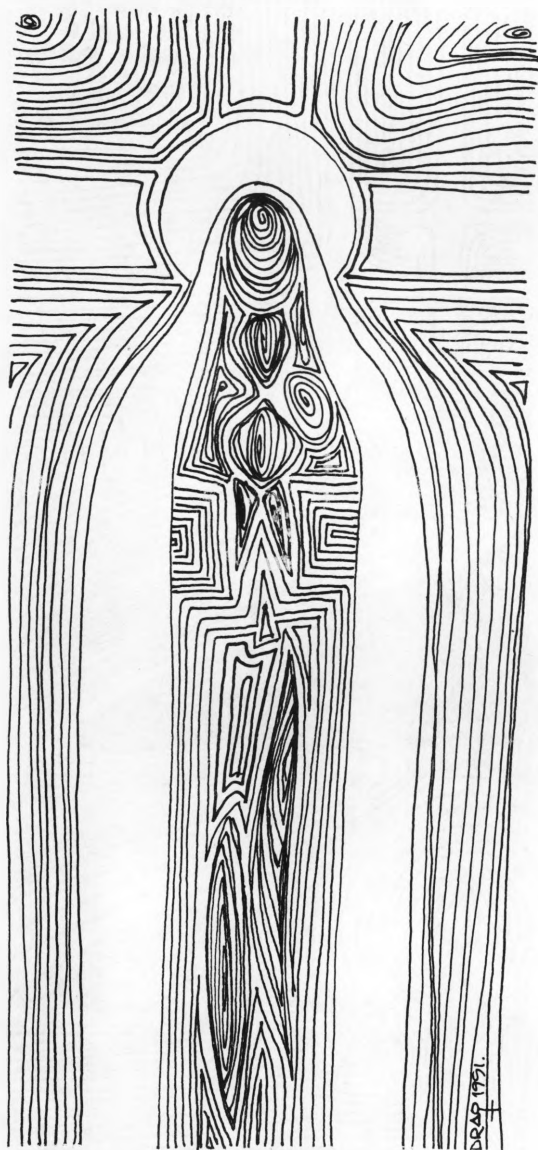
Sve pripada ljudskom prostoru
samo sa iskustvom.
Sve je to čovjekovo zgarište
raskomadano na dlanu
! čovjek je jedini
koji noću presađuje damare
i osjeća se lakšim
od jedne velike kapi krvi
pa se kune podmuklo
kako bi stidnost
nadošla u grlo.

Sve se odigralo
u veličini časne kosti
Sve smolasto unatrag
i prima se za prednje zube
i slane zalogaje.
Sve je suho
i sve izlazi za suncem
pokazuje se u žednom raspeću
s proroštvom i svecem.

Sve zbijeno u jednu boju
i sve umire ili traje kratko
Kolone sjenki slične hostiji
a noć otječe u igru praha.

(Koprivnica, 1991.)

U LUGU BIJELOGA SNA
(Viktoru Vidi, pjesniku)

U lugu bijeloga sna
sjedimo na mjestu blagoslovne djeljidbe
moja mati, sva u paučini tišine
moj otac, opčinjen slovom o nevremenu
i svi moji preci, meni sučelice.
Najstariji blagoslovi i reče:
- "Ni krvnika više nemamo."
Ja u amen ustuknuh:
- "Sa mnom su još samo moji mrtvi."
Jedna žena Marija prolazeći između nas
poput plamena svijeće
blijedim rukama slaže povoje do lakata.
Lugom pada pelud bijeloga sna
i nitko ne slijedi sjenu blijedih ruku dobre Marije.
Blagujem pashu jučerašnjeg petka.
Uskrsno jaje spava.
Mladunci kobčevi kliču: "Svanulo je !"

MOLITVA
(Josipu Turčinoviću, rabu Božjemu)

Pohodi me teški Bog.
Padoh poput glagola u misu.
I ne znam kamo se zamegnulo
moje slovo necijelo;
na kojoj sam to strani neba
az žakanj, za pop, az človek?
Jesu li mi prah i sjena stariji
od tiskovine i pismena?
Tek kamen i crvena zemlja
preduboko su u meni da bih mogao
praznih očiju k stolu opata
Držihe, Vramca i Crnog Bugarina.
O, fratres maiores!
Berem vam cvijeće pri Svetome Petru
u šumi bijelih pavlina.

Drago BOSNAR

PODIZANJE

(Josipu Grahovaru, ubijenom svećeniku)

još jedan nož za čašu krvi
uz ovu čašu krvi u koju vrijeme kaplje
od iskoni tako slovo v iskoni
be slovo i se bo jest slovo
v čaše črne krve
što se ispija usnama kužnim
kao znoj
kao suza
kao lužina
kao vrelo ulje luči
što se ispije kao čaša
od krve črne tvojejoj
samo srce da ne prepukne
samo duša da ne svisne
jer se bo jest čaša
od iskoni to be čaša
črne krve
tvojejoj
mojejoj

LIPANJSKI KAJ NOCTURNO

(Franu Galoviću u ničijoj zemlji)

Zorjom kosci rosopresci
Z dnevom dekile v belih ropci
Kraluš licitar!

V lipi letje i zavetje
Za Telovo berem cvetje
Oj procesija !

Čez poprečec beži dečec
Šakom trsu drugi svečec
Črešnja člrena !

Snenim okom pod oblokom
Na Petrovo z tvojom rokom
Prva jabuka !

Z svoga gnezda pada zvezda
V noči dnevi bol su vezda
Kača v jagodah !

Celi mesec nebotresec
Zvoni v oblak vetromesec
Zdrava Marija !

BOŽIČNICA

Tebi, koja se odlučuješ budno stajati u tijelu
Tebi, koja ne tražiš nježniji glagol za spregu
Tebi, koja dovršuješ ovaj posao za me
Tebi, koja jedino jesi, te i ja jesam
Tebi, koja sjajiš teškom svjetlošću nebesa
Tebi, koja krotiš jarost istine
Tebi, koja si čisti dar korote
Tebi, koja sveudilj jesi - jedina prisutnost
Tebi, u kiktaju riječi što tijelom postaje
iz ove tme i magle kojom vjetar larma
šaljem голу činjenicu:
kristalne poljupce adventskoga inja

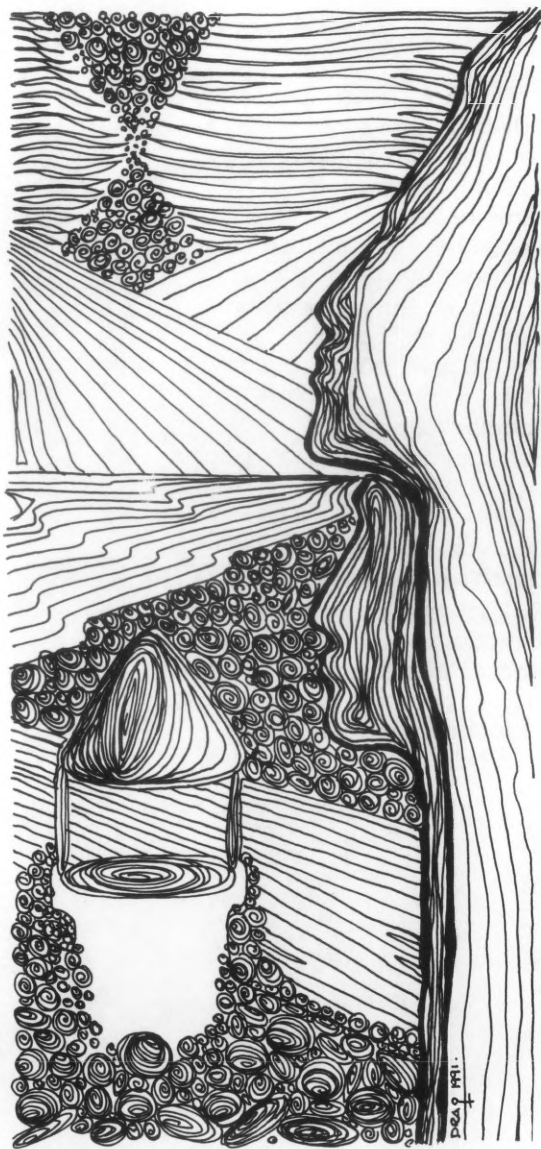
MOJI JAPICA I MAMICA

Moj japica crlenoga lica,
sedejo mustačov,
moja mala mamica,
zvezana s par štrikačov...
Doge večeri doge pripovesti
pripovedal japica.
Mi ga poslušali,
gledela ga mamica.
I maček pri peči presti je stal,
poslušal je japico - da ga je dal!
Na svojem stolcu pak sedela mamica,
zgedala kak kraljica,
poslušala japico...
On je pak pripovedal kak za gospocko volo
vu onom ratu se bil,
kak v zelenom kadru se skril,
kak je bilo na Crnom Vrhu, pri Dobri Noči,
v Galiciji, vu Šemislavu,
kak se moral v Alpacj toči,
a gazil je i Pijavu.
I pripovedal je da bežal je pred svečari,
da na gmanju videl je v pol noči smrt s kosom
i kakvi so njegov vršnjaki bili bečari,
da so se borme pobili i z žandari!...
Kak miši smo čkomeli, napeto poslušali,
na mamici so si ropci igrali.
A ona je navek govorila:
da dok zadnji čovek s prvoga rata bode vrmrl,
onda da se bo celi svet vrdril.

Več so zdavnja prešle pripovesti,
a mesečina se z neba zasipavala,
soha z ruške hukala,
celo selo spalo.
Hrčala mamica,
senjal japica...

Navek bom se sečal
moje male mamice,
zvezane s par štrikačov,
i mojega crlenoga japice
z dvejo sedejo mustačov.

DADA NA KIŠI

Tvoje lice Egipćanke podsjeća me na
djetinjstvo
Kad je voda izvor radosti, a drveće kuće;
Ispod gustog lišća svinutih trepavica
Rastu palme u sumraku, šušti pruće
Puno zrnaca neke pustinske tuge.
Govorim ti jezikom koji razumiješ;
Kroz tvoj vrt prolazi potok, kuća raste,
Između brežuljaka zelenih i bijelih
Kruže tvoje oči, dvije paralelne laste
Uhvaćene kosom.
Ispod svake ruke čuvaš djevojčicu,
Tvoji su prsti njegovani rosom
Krov koji ne prokišnjava.
Ostavljaš pred vratima srebrne sandale,
Dvije mjesečeve zrake u papučama.
Okolo bunara buja baršun mahovine,
Dok pijesak pod noktima miriše na cvijeće
Davno posađeno u kutije od stakla,
Pa kad snijeg padne u tvojim prozorima
Šuti proljeće, nedaleko grada,
I srce bdije poput upaljene svijeće
Pred oltarom zaboravljenih lutaka
Dok svjetlost primiče istoku zoru,
Tvoj egipatski profil, zauvijek urezan u nebo
Nevidljivog hrama,
Odvaja se od usklađenih koraka
o rijeka moru
Preko mosta i dalje, dalje,
U susret zrelih jabukama...

MJESEČEVE PRINCEZE

Žene u šarenim kućnim haljinama
Prolaze uskim hodnikom
Nabreklih trbuha,
Lica našminkanih bljedilom,
Od noćnog bola.
Sve su lijepe, sve imaju tajne
Koje skrivaju dugim razgovorom,
Kao svjetiljke što se zastiru
Vlastitim sljepilom
I zatim suzama, ganutim i dugim.
Prolaze istim hodnikom
Najljepši ženski ljudi
Ikada viđeni u umornoj šetnji;
Svaka je, kao Krist, obasjana plodom
Nebeskim, kojim iz utrobe zrači.
Lebde blage zvijezde
U bijeloj bolničkoj magli,
Kao žive riječi
O ljubavi što se jasno vidi
Tek kad se svijet u patnji smrači.

(Bolnica, Koprivnica)

ZAJEDNIČKO PRORČANSTVO

Vesni Š.

U ulici u kojoj jesen
Odbacuje svoj kaput od lišća
I škripi tamnim cipelama
Sa zlatnom zvijezdom,
Pismo te čeka,
Neotvorena omotnica, malo izbledjela
Kao nos medvjeda od pliša,
Kao vrh na ljetnim sandalama,
Pismo tužnog čovjeka
Što je u predvečerje, govoreći s palmama,
Odlučio da bude hrabar
I bacio svoje srce,
Fotokopirano na tankom papiru,
U poštanski sandučić,
U ulici u kojoj rujani ili listopad
Dotjeruju svoje lice
U zrcalu sve hladnije vode,
Čeka te neotvorena radost,
Iz prošlosti odaslana u buduću dan,
Kao krik još neizgovorene slobode,
U zraku podignut nevidljivi most,
Od ljubavi zazidan.

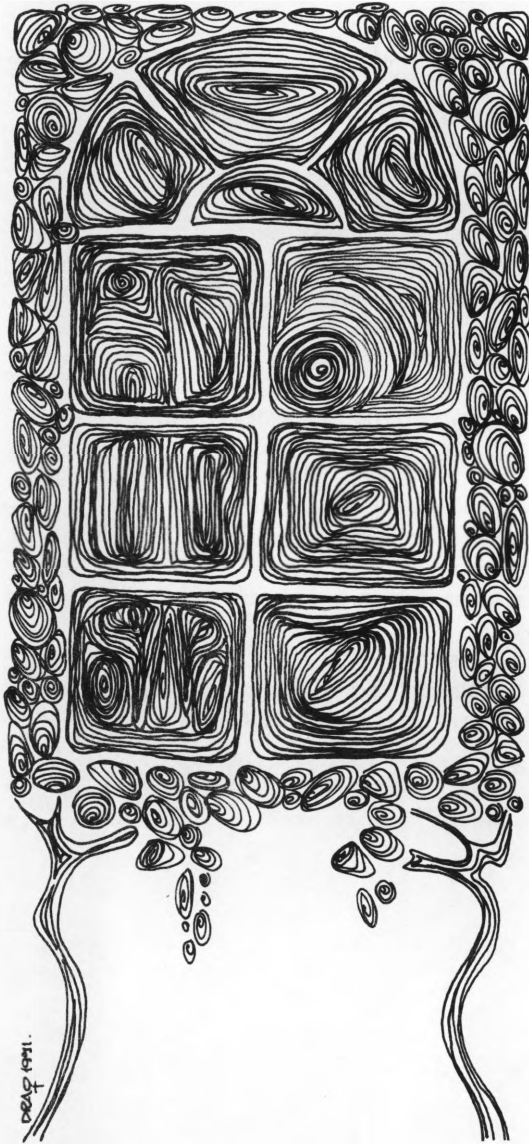

TROSTRUKI CJELOV

Koji je mogao izdržati sam
Četrdeset dana u duhovnoj pustinji,
Promatrajući ptice, iste ptice
Koje lete i nad vodama;
Koji je, gladan i lagan, poput pustinjske ptice
Prolebdio nad vodom u snu
I nad srcem usnulog jezera,
Posudivši na čas krila od anđela
Kao buket ruža
I o kome je Pjesnik mudro zapisao
Da ga je mučilo tek željezo čavala.
Koji se volio šaliti sa strahom
I predrasudama dobrodušnih ribara,
Dajući im od svojega hljeba,
Kao da pita: evo me, tu sam
Kome još što treba?
Još vina, riječi, blagodat
Oprostite besmislenog grijeha, još malo pažnje
Koja se ne brani i koja beskraj poima
U strpljenju što čeka odgovor na nježnost?
Divno je biti onaj koji daje,
Sve dok postoji onaj koji prima.
Bez tvojih očiju tko bi vidao moje rane,
Bez tvoje ruke tko mi ih zadao i kome da
Oprostim ako nema dječje duše
S ukradenim brašnom među prstima?
U ovu pjesmu, sam, ušao je onaj koji zna
Da cjelov počinje i završava trostrukim ustima -
Mojim, Tvojim i onim koja su Ljubav.

MOLITVA U SNU

Gospode, daj mi da prihvatim
Tvoju ljubav,
A da je ne pokušam
Oholo razumjeti -
Zar bi trebalo razrezati
Pticu koja leti
Da se uhvati okom
Šum njenih krila?
Učini da sadašnja ljepota,
Kao odbačena svila,
Ne leži pored mene u slijepom blatu
Mog odsutnog pogleda.
Gospode, nauči me svome neprolaznom ljetu
Skinuvši moj kaput od leda,
Pomozi mi da volim stvarnog čovjeka
Što skriven mojim snom,
Kao mramornom koprenom,
Gladan i žedan, s Tvojim licem, čeka
U svakom biću
Da probudim u grudima vrč zlatnog mlijeka,
Otvorim srce kao ruža u lišću.

POGLED S MOGA PROZORA

r u ž e - možda baš pepeljasto-roze
kao slučajnost
i nedokučivi smisao u nedodirljivosti
u ljepoti koja mi bolno treba
čempresi - u svojoj uspravnosti
ljuljuškaju punim svijeta jedinu što neponovljivo
vječito šumi
prevodeći naše riječi u ponovni govor
b r e z e - tišina i uzdignuti san
kao zaljubljene oči - sve što pogleda
u nježnost pretvori
na obzorju
široka plava kulisa od molitve tihoga
n e b a - što silazi između sitnih detalja
u dubinu svega
(1989)

Enerika BIJAČ

BEZ NASLOVA

Ove krajnje godine - '89,
dođe mi da odem, da se izgubim

bez srama od golotinje, bez
blagosti žaljenja,
bez pameti i nade - o gospode, što će mi ostati
u glasu koji neće da bude izgubljen
među onima koji se ne plaše snova
prethodnih ni sadašnjih;

dođe mi da odem, da pobjegnem
u gustiš, u spilju, da siđem
u kamen,
u bajam da se zatvorim -

što je to još za što bi vrijedilo
ostati
dok i budući snovi jeftino odlaze
na bubanj;

dođe mi da odem
da ne čujem ništa više o dobrim namjerama;

dođe mi da upalim svijeću ludome
mraku da sagori - razum i nije drugo do
stalno gibanje svjetla.

O, kad bih mogla upaliti
svijeću
ove krajnje godine, koja se sprema

kao da
tebe i
mene
i nas
nije ni bilo.
(1989)

A TOPLO JE

U plamenoj tišini
ni sama ne znam kako se dogodi
zavedeš moju misao
sve ode
ostaneš samo ti

Kruh voda trava
na stolu u čaši na livadi
u kosi vjetar san u sanu java na dlanu

Listam kapljem otječem listove
kapljice svjetlost
knjiga je more je sunce je

Na hrpu stavljam - inje je
(1990)

drugi krošnjju obilazil.
Ježincam se treči šmajhal,
glasom pesoglavca bavkal
- gde ste mali ?

Se to gledel kostajn stari
pak si mislil vu sve glavi:
- V tom življenju ni pravice.
Jednom zmožna krelju tice,
drugom v koren zakovnice,
gde so onda tu pravice?

Nešče nekog gazi, plazi
nešče nekog z perom mazi.
Ak ga treba mo se šmajha
ak ne treba odstrag štrajha
sa buntačom.

I pita se kostajn stari:
- Gdo to život-vuru kvari?
Kam to ide, kam to vodi,
v kakvoj to ve pak smo modi?
Črno k črnem dok se smica,
z toga nikaj... samo kmica
čemernata. Hudi dani.

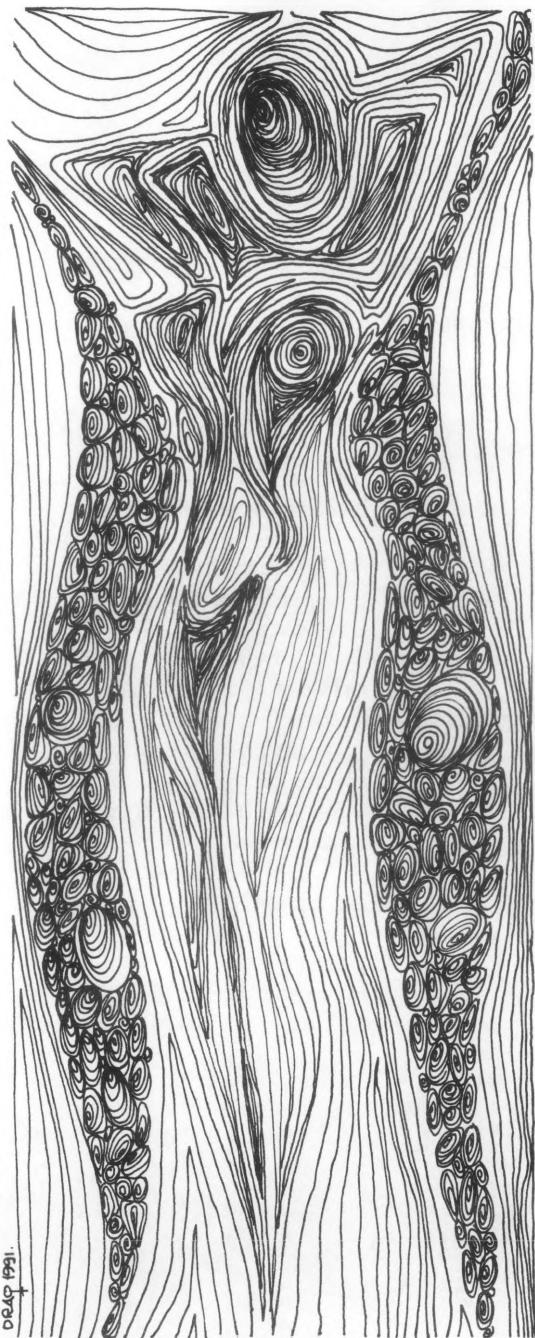
ZIBALA BABICA VNUČEKA

Zibala babica vnučeka
v rasklimanoj, staroj, zibači
i stiha mu, stiha popevala
kaj praf za praf - život znači.
nuček moj
nit' cesta od srebra bleščeča,
uček moj,
i kača od grifta - žareča.
Cesta po kojoj boš hodil ti -
na njoj bo trnek do trna,
zemlicu koju boš oral ti -
bez moke na rodila zrna.
Ne znaš ti, ne znaš, vnuček moj
kakvo bo tvoje življenje.
Žibu, haju - ja ti želim
čim menše, menše trpljenje.

HUDI DANI

Tri metula, tusta fela
na kostajnu so sedela.
Čas sedela, čas letela
i na kraju opet sela
na kostanjček.
Jen po deblu gor, dol plazil

MM DJEVOJCI
(za MARILYN MONROE)

Kako je znala
gdje srca kucaju
za njeno hladno
al' ipak živo
srce
srce bez granica
... hipersenzibilnost
kozmičke igre
epicentar sobe zvijezde njenog
sjaja

Embrionalni listići u pupoljku
MARILYN ruže
djevojka svoje ljepote
u pohodu noću
telepatskim silama viče
ŽIVJETI,
JA ŽIVJETI HOĆU
u pohodu noću
uz srešan poklik
"BIT' ĆE SVE DOBRO
DRAGA MOJA!"

odjeknula je...
ODJEKnula
u svoju samoću
samoću odsjaja njene i
njenih zvijezda
O, hoće li nam usnula DIVA
ikad pokloniti
PUPOLJKE
MARYLIN ŽIVOTA?

SEDAM

I VIŠE ODGOVORA

MOJOJ MILENI

Gdje li je ta moja

MENORA?

pitanje je ovo sa sedam,

sedam

i više odgovora

Tko ju je sve izgubio

a tko ju je ipak pronosi

kroz vjekove

ponekad kao da joj se

svaki trag zamete

u plamenu njenom

i plamenu njene

komete

Obrisi iskričavih plamičaka

menorinih svijeća

rezonantno titraju u mojim očima

titraju i stvaraju mi slike

KABALE

što vode me do

nepoznane,

istinom još neispisane

OBALE

Mesing menere

traži odgovore

i pronosi me na pramcu

zajedničke valne duljine

i tonemo

i izranjamo

i propinjemo se

kroz kabala vijekove

tražeć' menora tijekomove...

Za HANUKU

osma svijeća gori

stazom svjetla

bljeskaju se

odgovori.

MIMOZIN KRIK

Mimozza pudica

u kupeu vlaka

percipira ljude i

njihove cigarete

baš kao one uplašene

striptizete

što trgaju joj grane

u želji da se odjenu

u njihovu

MEKOĆU

prije no što zora svane

Plašljiva sramežljivica

unatoč poljupcu

nježne plave djevojke

uvijenom u vlažnu maramicu

uvlači listiće i

uspravlja grančice;

percipiran uljez

pada

pada

u odsjaju

MEKOĆE osjetnice

RIJEČI S KRIŽA

Nazarećanin je sada
potpuno sam
na križu,
iskrižale se
sve muke ovog svijeta
i dok je trnova kruna
počivala na glavi
najboljeg djeteta
krijesovi se mnogi
u njemu pale,
vatre za izgnane,
za velike i za male.

"Oče, oprosti im jer ne znaju što čine"
čuo je tek razbojnik
iz najbliže blizine,
"Oče, žedan sam..."

iskonske

istine...

"Bože, Bože, zašto si me ostavio"
pogledima odvratnih stvorenja
al' nek' preko moga jadnog tijela prođu
sve ceste izmirenja

sad

kad svršeno je.

"Predajem se u tvoje ruke"
izgnana nado svijeta,
ni sad ne odustajem.

Na usne mi tek stavi

miris bademova cvijeta.

SALAMONOV GRIJEH

Nitko nije tako slijep
kao onaj
    što ne želi vidjeti
kao onaj što se želi postidjeti
    zbog svojeg brata
Nitko nije tako slijep...
    zaključana su vrata
    poklonjenog grada
    pijesak vremena žuri
    svojim daljinama
    on juri
    u božanskim haljinama
    darovanom pokoljenju.

Ne budite ljiljane grijeha
na napuštenom grobu kapetana
knjiga je smijeha
    žalosna istina o nama
    ona je
    poput srama
    u našim odajama.

Nitko nije tako slijep
osim
ako produbljuje grijeh
    tragedije naših postojanja.
    Ne priznajem pokopane
ratove.
    Ni pokajanja.

KNJIGA MUDROSTI

Najkasnija knjiga starog zavjeta
požutjele listine prašine

Mudrosti
ti ženo svjetlosti
što dolaziš izdaleka
i pretvaraš nemir u spokoj
reci
koja je rijeka spasenja...

Sofijo
teško je ići ranjavom stazom kamenja
neka tvoje ime
bude stub mojeg života
i neka me ne prate sjene Hada.

Sofijo
ovij vijenac dana
oko moga čela
ponoć je ugasla ptice.
Ako te ne sretnem
otići ću kriomice
iz ovog grada,
gdje mučenička sjena pada
na jedanaestoj postaji.

Nevenko KOPRIČANEC

SEKA

POSADIL SEM ZA TE NAJLEPŠO BREZO
ODPRL SEM TI SRCE, ČULA SI KAK LUPA,
GLEDEL SEM TE V JOČI DOK SMO BILI SKUPA
JA SEM ZA TE IMAL SAMO JEDNO STEZO.

TEBI SE I TAK VSE TRO VIDLO SMEŠNO
MISLI TVOJE NEGDI ZVEZDAMI SANJARE,
NAJRAJŠI BI ZVLEKLA SVOJE SENJE STARE
ČISTO SRCE SVOJE POKAZALA KAK GREŠNO.

ZATO POGLEDAJ VU SONCE, VU BREGE NAZAJ
POSLUŠAJ TO PESMO, POSLUŠAJ NAŠ KAJ
PRETOČI SI SENJE VU MISLI I ZNAJ,
NIGDI MIRA NEBOŠ NAŠLA ZA KRAJ,
PREDI NEK CINCLEK TE VRNE NAZAJ

MORTI BI I ŠTELA ALI VRE JE KESNO,
POSTELA DIŠI PO TAMJANU I SVEČI,
SVOJE SVETLE LASI RAZPLELA SI BEZ REČI,
TIŠINA JE DELA VSE NA SVOJE MESTO,
JA I ONAK NEMAM ZA TE LEPŠO PESMO.

A.D. 1989.

NOČ ZVUNA NA ME GLEDI,
KMIČNA I TRDA NOGE MI LEDI.
OBLOKA ZAPIRAM, ZASPALI SO SI.
JA NEMREM SPATI OBRAZI MI GORE,
AL OD SRAMOTE MORAM SE ZDIČI I
GLASNO REČI GLE !

TU SO KAK ŠKLOPCI
PIJO NAM KRV,
OD ZGORA SO NAŠI
A OD SPODA CRV,
DEBELI, LAKOMI,
VU DRVENI RAKI
NEBO OTIŠEL
DOK NE STRUNE SAKI,

I VI DOK IH BOTE RAZAPINJALI VE,
NJIHOVI Z VUNA SMEJO SE VRE,
KRIŽA SO POSLALI I ČAVLOV BO DOST,
ZA NEKOGA SLAVA, A NEKOMU POST.

